

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Kultura teatralna i podstawy performatyki		8.0.12952	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Dramatu, Teatru i Widowisk			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Wiedza o filmie i kulturze audiowizualnej	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Marta Cebera; dr Maciej Dajnowski; prof. dr hab. Wojciech Owczarski; dr Anna Filipowicz, profesor uczelni; dr Monika Żółkoś; dr Barbara Świąder-Puchowska; dr hab. Marcin Całbecki, profesor uczelni; dr Katarzyna Kręglewska-Powązka; dr hab. Magdalena Howorus-Czajka, profesor uczelni; dr Bartosz Dąbrowski; dr hab. Małgorzata Jarmułowicz, profesor uczelni; dr hab. Piotr Millati, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład		30 godzin - aktywny udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		15 godzin - przygotowywanie się do zajęć - lektura tekstów;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		30 godzin - oglądanie spektakli teatralnych i performansów.	
Liczba godzin		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Wykład: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład konwersatoryjny		Sposób zaliczenia	
- Wykład problemowy		Zaliczenie na ocenę	
- Wykład z prezentacją multimedialną		Formy zaliczenia	
		- zaliczenie ustne	
		- kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie na podstawie:	
		• obecności i czynnego udziału w wykładzie (30%),	
		• pisemnego lub ustnego kolokwium (70%).	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	wypowiedź ustna	czynny udział w zajęciach	kolokwium zaliczeniowe
	Wiedza		
K_W01	+	+	+
K_W02	+	+	+
K_W05	+	+	+
	Umiejętności		
K_U01		+	+
K_U06		+	+
K_U16		+	+
	Kompetencje społeczne		
K_K02	+	+	+
K_K05	+	+	+
K_K06	+	+	
K_K09	+	+	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Brak wymagań formalnych.

B. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Cele kształcenia

Celem modułu jest zaznajomienie studenta z podstawową wiedzą z dziedziny historii sztuki, historii literatury i teatrologii. Poszczególne kursy mają również za zadanie nauczyć studenta analizy i interpretacji różnego rodzaju tekstów kultury, a także stworzyć podstawy do zajęcia się problemem korespondencji sztuk.

Języki teatru współczesnego i podstawy performatyki: Zapoznanie z podstawowymi zagadnieniami i pojęciami z teorii dramatu i teatru, dotyczącymi tworzyw, konwencji i gatunków teatralnych z uwzględnieniem perspektywy historycznej. Student zdobywa ponadto ogólną wiedzę na temat performansu, ze szczególnym uwzględnieniem miejsca tej formy sztuki wśród innych typów widowisk. Poznaje różne formy performansu i potrafi umiejscowić je w historii widowisk.

Treści programowe

Teatr w świecie widowisk. Pojęcie mimesis i reprezentacji w teatrze. Typologia znaków teatralnych wg Tadeusza Kowzana. Konwencja teatralna. Literacka i teatralna teoria dramatu. Aktor – ewolucja funkcji i statusu aktora, środki ekspresji i style aktorskie, maska i kostium jako atrybuty aktora. Reżyser we współczesnym teatrze. Przestrzeń – typy przestrzeni w teatrze współczesnym, konwencje scenograficzne. Iluzja i deziluzja. Oblicza realizmu. Pojęcia performansu, performatyki i performatywności. Interpretacja sztuki performatywnej. Estetyka performansu.

Wykaz literatury

Na początku semestru prowadzący ustala zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- O. Aslan, Aktor XX wieku. Ewolucja techniki, zagadnienia etyki, przeł. M. O. Bieńka, Warszawa 1978.
- D. Bablet, Rewolucje sceniczne XX wieku, przeł. Z. Strzelecki i K. Mazur, Warszawa 1980.
- Ch. Balme, Wprowadzenie do nauki o teatrze, przeł. M. Dudzik, M. Leyko, Warszawa 2002.
- H. Jurkowski, Aktor w roli demiurga, Warszawa 2006.
- Z. Raszewski, Teatr w świecie widowisk, Warszawa 1991.
- D. Ratajczakowa, Przestrzeń w dramacie i dramacie w przestrzeni teatru, Poznań 1985.
- S. Świontek, Dwanaście wykładów z wprowadzenia o teatrze, opr. Karczewski L. [i inni], Łódź 2003.
- Wprowadzenie do nauki o teatrze, t. I-III, wyb. i oprac. J. Degler, Wrocław 1978.
- M. Carlson, Performans, tłum. E. Kubikowska, red. naukowa T. Kulikowski, Warszawa 2007.
- Co to jest performans?, tłum. T. Kubikowski, „Dialog” 2003, nr 3, s. 127–149.
- E. Fischer-Lichte, Estetyka performatywności, tłum. M. Borowski, M. Sugiera, Kraków 2008.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- Sztuka Świata, pod red. P. Trzeciaka, Arkady, Warszawa 1989, t. 1-13.
- Encyklopedia kultury polskiej XX wieku: teatr, widowisko, red. M. Fik, Warszawa 2000.
- P. Pavis, Słownik terminów teatralnych, oprac. i przeł. S. Świontek, Warszawa 1988.
- Słownik literatury polskiej XX wieku, Warszawa 1992.
- P. Czapliński, P. Śliwiński, Literatura polska 1976-1998. Przewodnik po prozie i poezji, Kraków 1999.

<p>Kierunkowe efekty uczenia się</p> <p>K_W01, K_W02, K_W05 K_U01, K_U06, K_U16 K_K02, K_K05, K_K06, K_K09</p>	<p>Wiedza</p> <p>K_W01, K_W02, K_W05</p> <p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiada wiedzę na temat procesów rozwojowych współczesnej literatury polskiej i powszechnej raz ich funkcjonowania w procesie historycznoliterackim (K_W01, K_W02); • posiada uporządkowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu historii literatury polskiej kształtowaniu kultury, a także o powiązaniach nauki o literaturze z innymi obszarami humanistyki (K_W02); • zna i rozumie metody analizy i interpretacji tekstów literackich (K_W01); • wymienia i charakteryzuje główne nurty i tendencje rozwojowe w historii sztuki, a także podstawowe techniki artystyczne (K_W01, K_W02); • definiuje podstawową terminologię z zakresu historii sztuki, literaturoznawstwa i wiedzy o teatrze (K_W05); • zna i rozumie specyfikę dzieła teatralnego jako sztuki wielotworzywowej oraz dramatu jako tekstu przeznaczanego do wystawienia na scenie i tekstu inscenizacji (partytury teatralnej) (K_W01, K_W02); • ma wiedzę na temat rozwoju sztuki teatralnej i dramatycznej, ze szczególnym uwzględnieniem ewolucji języków teatru (K_W01, K_W02).
	<p>Umiejętności</p> <p>K_U01, K_U06, K_U16</p> <p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia samodzielnie poszczególne gatunki literackie i postrzega odrębności ich cech, podlegających rozwojowi w procesie historycznoliterackim (K_U01); • potrafi rozpoznawać samodzielnie różne formy i rodzaje tekstów kultury (K_U01); • krytycznie ocenia i interpretuje teksty literackie (w oparciu o różnorodne, podyktowane przez przedmiot badań metody i ujęcia teoretyczne), z uwzględnieniem kontekstów społecznych i historyczno-kulturowych (K_U06, K_U16); • potrafi samodzielnie rozpoznać różne formy wypowiedzi artystycznej oraz dokonać analizy i interpretacji malarstwa, rzeźby, architektury oraz nowych form, takich jak happening, performance czy videoart (K_U06, K_U16); • potrafi poddać krytycznej analizie i interpretacji dzieło teatralne, opierając się na znajomości jego natury oraz specyfiki artystycznego języka teatru (K_U06, K_U16).
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>K_K02, K_K05, K_K06, K_K09</p> <p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie potrzebę systematycznego i metodycznego rozwijania kwalifikacji filmoznawczych o znajomość współczesnej literatury, języków teatru i historii sztuki, a także umiejętność analizowania i interpretowania rozmaitych tekstów kultury (K_K05, K_K02); • uczy się samodzielnego i kreatywnego myślenia o szeroko pojętym środowisku artystycznym, dostrzegając oczywiste i ukryte relacje łączące poszczególne formy sztuki (K_K06); • poznając polską oraz światową tradycję literacką, teatralną i sztuk pięknych, uczy się odpowiedzialności za kulturowe dziedzictwo kraju i Europy (K_K09).
<p>Kontakt</p> <p>marta.cebera@ug.edu.pl</p>	